

ERATÒSTENES

Va néixer a Cirene a l'any 284 a.C. i va ser el primer científic de la història que va mesurar amb molta precisió el radi de la Terra.

Eratòstenes es va adonar que a la ciutat de Siena, al solstici d'estiu, el Sol es reflectia al fons dels pous d'aigua, els rajos de Sol queien verticalment i que, a Alexandria situada al mateix meridià, això no passava. Va mesurar, al mateix dia, l'ombra d'una estaca vertical al migdia a Alexandria i a Siena i un home va mesurar, a peu, la distància entre les dues ciutats: 4900 estadis (1 km = 6,125 estadis)

Es poden veure les marques de color groc al terra que indiquen l'ombra del pal esquerra

COORDENADES

MANLLEU:

Latitud: 42° 00' 09" N

Longitud: 02° 16' 26" E

CHOISY LE ROI:

Latitud: 48° 46' 16" N

Longitud: 02° 25' 44" E

Com es pot observar, les dues viles es trobem quasi bé al mateix meridià

LA NOSTRA EXPERIÈNCIA

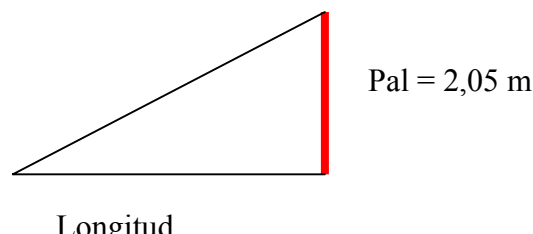
Som alumnes de 4t d'ESO de l'IES Antoni Pous de Manlleu i, seguint les orientacions del nostre professor, Miquel Erra, vam mesurat l'ombra del pal d'una porteria marcant-la cada hora per veure la seva evolució.

Dos dies més tard, una persona des de Choisy le Roi (aprop de Paris) mesurà l'ombra d'un pal, situat a la terrassa d'on viu, i ens va enviar l'angle trobat al migdia solar.

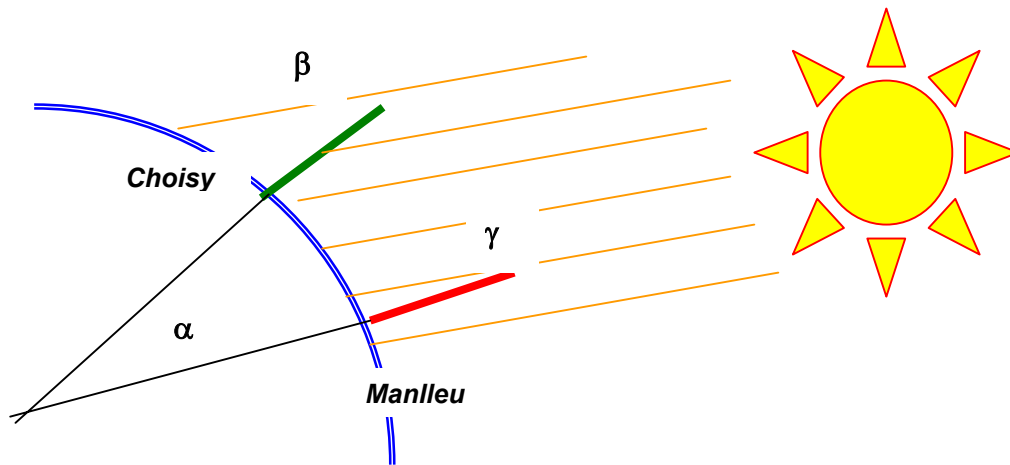
En un mapa hem calculat la distància entre Manlleu i Choisy i, a internet hem buscat les coordenades dels dos llocs.

MESURA DE L'OMBRA (26-05-05)

INICI	HORA LOCAL	HORA SOLAR	Longitud ombra	ALUMNES
8 hores	8:32	6:32	5 m 7cm	Sara Rodriguez i Marta Moral
9 hores	9:27	7:27	3 m 23 cm	Judit Palomino i M. Queralt Bover
10 hores	9:55	7:55	2 m 65 cm	Iris Raventós, Alba Monteagudo i Daniel Aguilera
11 hores	11:00	9:00	2 m 14 cm	Tamara Kardoussan, Bouchra Boujdadi i Dani Hermoso
12 hores	12:00	10:00	1 m 22 cm	Raquel Sanchez, Mercè Olmedo i Ioana Nita
13 hores	12:55	10:55	91 cm	Yassine Darkaoui, David Fernández i Khalid Zaynoun
14 hores	13:55	11:55	77 cm	Arnau Sala, Eric Turró i Gerard Teixidó
15 hores				
16 hores	16:00	14:00	1 m 43 cm	Julieth Marin i Fayza Darkaoui i Valèria Moya
17 hores	16:54	14:54	91 cm	Marc Font, David Osa i Jamal Lahfa

MESURA DEL RADI DE LA TERRA

DADES:

Angle de l'ombra a Manlleu: $\gamma = 20^{\circ} 35' 12''$ (26 de maig de 2005)

Angle de l'ombra a Choisy: $\beta = 28^{\circ} 46' 27,66''$ (28 de maig de 2005)

Distància de Manlleu a Choisy le Roi = 910 km

CÀLCULS I RESULTATS:

Angle del sector circular: $\alpha = \beta - \gamma = 8^{\circ} 11' 15,66'' = 8,1877^{\circ}$

Longitud del sector circular: $l = 2 \cdot \pi \cdot R \cdot \alpha / 360 = 910 \text{ km} = 9,1 \cdot 10^5 \text{ m}$

Radi de la Terra: $R = l \cdot 360 / 2 \cdot \pi \cdot \alpha = 9,1 \cdot 10^5 \cdot 360 / 2 \cdot \pi \cdot 8,1877$

Radi de la Terra : $R = 6,368 \cdot 10^6 \text{ m} = 6368 \text{ km}$

VALORACIÓ:

Ens ha agradat molt participar en una activitat fora de l'aula en la qual hem aplicat coneixement de mates, astronomia i una mica d'història i sobretot ens ha permès aportar el nostre granet de sorra a la l'Any Internacional de la Física. Tot i que la física és un matèria molt feixuga, l'experiència ens l'ha fet una mica més amena.

Un grup d'alumnes de 4t d'ESO de l'IES Antoni Pous